

2761

6909

1.907.

6909

XXI. SPRAWOZDANIE
KRAKOWSKIEJ KOLONII LECZNICZEJ
DLA DZIECI SKROFULICZNYCH
(POD ŚW. JÓZEFEM) W RABCE

ZA 1907 ROK.

W KRAKOWIE
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
POD ZARZĄDEM JÓZEFA FILIPOWSKIEGO
1908.

XXI. SPRAWOZDANIE
KRAKOWSKIEGO KOLEGIUM LEKOWICZEJ
DLA DZIECI ENDOCRYNICZNYCH
W ROKU 1907

1907 ROK

NAKŁADEM TOWARZYSTWA OPIEKI SZPITALNEJ.

Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie

zawiązane w roku 1872.

Protector:

J. Eminencya X. Jan Książ z Kozielska Puzyna

Kardynał Książę Biskup Krakowski.

Komitet zarządzający:

wybrany na lat trzy 12 kwietnia 1907.

Przewodniczący: J. Exc. Dr. Julian Dunajewski.

Zastępca: Prof. Dr. Maciej Leon Jakubowski.

Sekretarz: Dr. Franciszek Murdzieński.

Członkowie: X. Prof. Władysław Chotkowski,

Jan Kanty Federowicz.

Mieczysław Sędzimir.

Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).

Skarbnik: Dr. Franciszek Murdzieński.

Kontrolorowie: Eustachy Jaxa Chronowski.

X. Kan. Julian Drohojowski.

Grono Dam Opiekunek:

wybrane na lat trzy dnia 12 kwietnia 1907.

Anna Chylińska, Janowa Federowiczowa,

Ks. Lubomirska Teresa,

Elżbieta Pareńska,

Hr. Krystyna Potocka.

Towarzystwo założyło i utrzymuje następujące zakłady:

I. Szpital św. Ludwika dla dzieci w Krakowie

od r. 1876 (łóżek 120).

II. Lecznicę dla dzieci skrofulicznych w Rabce

od r. 1887 (łóżek 90).

(Lecznica otwarta od 15 czerwca do 15 września).

Członkowie Towarzystwa:

A) *Fundatorowie:*

Ks. Czartoryska Zuzanna.
Prof. Dr. Jakubowski M. L.
Hr. Lasocki Bronisław.
Hr. Pusłowska Marya.
Hr. Pusłowski Zygmunt.
Hr. Rzewuska Taida.
Hr. Tyszkiewicz Benedykt.

B) *Członkowie stali:*

Hr. Husarzewska Jadwiga.
Kostanecka Janina.
Lang Natalia.
Łepkowska Celina.
Prof. Dr. Łepkowski Wincenty.
Teichmannowa Anna.
Prof. Dr. Wicherkiewicz Bol.

C) *Członkowie czasowi:*

X. Biskup Bandurski Wład.
Br. Banhydi Kazimiera.
Hr. Baworowski Waclaw.
Dr. o. p. Biesiadecki Stan.
Dr. o. p. Bobilewicz Adam.
Brzozowska Helena.
X. Prof. Chotkowski Wład.
Chronowski Eustachy.
Chylińska Anna.
Chyliński Michał.
Czarnomska Eliza.
Czarnomski Mikołaj.
Dobrowolski Michał.
Prof. Dr. Domański Stanisław.
X. Drohojowski Julian.
Federowicz Jan.
Federowiczowa Janowa.
Federowiczowa Tadeuszowa.
Glixellowa Witosława.
Grodzicka Klementyna.
Haller Cezar.
Homolačs Stanisław.
Horoszkiewiczowa Olga.
Hrebenda Władysław.
Jakubowska Henryka.

Jakubowski Jan.
Jakubowska Zofia.
Jędrzejowiczowa Helena.
Kadenowa Wanda.
Kleiz Eugeniusz.
Hr. Lasocka Czesławowa.
Lewicki Bolesław.
Prof. Dr. Lewkowicz Ksawery.
Ks. Lubomirski Kazimierz.
Ks. Lubomirska Teresa.
Madeyska Marya.
Małachowska Leonida.
Mączyński Maciej.
Mendelsburgowa Flora.
Prof. Dr. Milewski Józef.
Hr. Mostowska Zofia.
Hr. Mostowski Edward.
Dr. Murdziński Franciszek.
Dr. Mydlarski Władysław.
Niesiołowski Kazimierz.
X. Biskup Nowak Anatol.
Olszewska Kazimiera.
Dr. Olearski Bronisław.
Pareńska Elżbieta.
Prof. Dr. Pareński Stanisław.

Pollerowa Wanda.
Popielowa Marya.
J. E. Hr. Potocki Andrzej.
Hr. Potocka Krystyna M.
Hr. Potocka Izabella.
Hr. Potocka Katarzyna.
Hr. Potocka Krystyna C.
Hr. Potocka Marya.
Dr. Poźniak Stanisław.
Hr. Raczynska Róża.
Hr. Raczynski Edward.
Prof. Dr. Raczynski Jan.
Hr. Roztworowska Helena.
Doc. Dr. Rutkowski M.
Sędzimirowa Jadwiga.
Sędzimir Mieczysław.
Hr. Sierakowski Adam.
Struszkiewicz Władysław.

Studzińska Marya.
Dr. Supiński Edmund.
Świerzowa Helena.
Prof. Dr. Szajnocha Wł.
Szatkowski Henryk.
Dr. Szlachtowski Stanisław.
Szołajska Włodzimira.
Hr. Tarnowska Róża.
J. E. Hr. Tarnowski Stanisław.
X. Twardowski Stanisław.
Hr. Tyszkiewiczowa M.
Hr. Wodzicka Stanisławowa.
J. E. Hr. Wodzicki Antoni.
Hr. Wodzicka C.
Wysocki Michał.
Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).
Dr. Zoll Józef.
Prof. Dr. Żuławski Karol.

W roku 1907 przystąpili do Towarzystwa i wpisani zostali w poczet członków czasowych:

Dr. Jakubowski Jan.
Jakubowska Zofia.
Kleiz Eugeniusz.
Lewicki Bolesław.

Prof. Dr. Lewkowicz Ksaw.
Mączyński Maciej.
Szatkowski Henryk.
Dr. Szlachtowski Stanisław.

UWAGA: Osoby, życzące sobie przystąpić do Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci w Krakowie, zechcą się zgłaszać do Przewodniczącego lub jednego z Członków Komitetu.

(Wyjątek z §. 3 Statutu). „Osoba składająca na raz kwotę przynajmniej 200 Koron w. a. zostaje członkiem stałym Towarzystwa. Członkowie czasowi obowiązani są opłacać rok rocznie najmniej po 10 kor“.

Sprawozdanie

z kolonii leczniczej dla dzieci skrofulicznych w Rabce

pod św. Józefem.

Rok istnienia dwudziesty pierwszy.

(Łóżek 90).

Kurator zarządzający kolonią z upoważnienia Towarzystwa:

Prof Dr. Maciej L. Jakubowski.

Tegoż zastępca i kierownik biura przyjęcia w Krakowie:

Dr. Franciszek Murdziński.

Lekarz ordynujący podczas pobytu dzieci w Rabce:

Dr. Otokar Lang.

Gospodarstwem i dozоровaniem dzieci zajmowało się:

5 Sióstr Miłosierdzia (z krakowskiego szpitala św. Ludwika).

Służba niższa: służące 3, stróż 1.

Skorowidz ruchu dzieci z ubiegłych lat:

Okres	chłopców	dziewcząt	razem	dni pob.
Okres I-szy w dawnej kolonii od r. 1887—1903	577 +	729 =	1.306	— 55.460
Okres II-gi w nowej kolonii:				
1904	63 +	78 =	141	— 6.204
1905	78 +	83 =	161	— 7.318
1906	81 +	85 =	166	— 7.474
1907	80 +	93 =	173	— 7.680
Razem	879 +	1.068 =	1.947	— 84.136

Sprawozdanie statystyczne.

W roku 1907 w okresie wpisowym od 15/IV do 31/V zgło- siło się do przyjęcia dzieci	524
Z tej liczby nie miało warunków objętych regulaminem	130
Wpisano przeto na listę kwalifikacyjną	394
Odmówiono przyjęcia z powodu braku miejsca i funduszków	221
Przyjęto i wysłano do Rabki	173

Koszta utrzymania przyjętych 173 dzieci pokryto:

	chłop.	dziew.	razem	
Z funduszków bieżących Towarzystwa	58	+ 65	= 123	} 125
Z odsetek zapisu hr. H. Tyszkiewicza	1	+ —	= 1	
» fundacyi E. Urbana . . .	—	+ 1	= 1	
Za zwrotem kosztów żywienia:				
Od Dyrekcji kolei państwowej . .	19	+ 18	= 37	} 48
Od Wydz. kraj. z fund. sierocińskiego	—	+ 1	= 1	
» Rady powiatowej Krakowa . .	—	+ 1	= 1	
» » » Nowego Sącza . . .	—	+ 1	= 1	
» Gminy m. Pilzna	1	+ —	= 1	
» S. S. Miłosierdzia	—	+ 1	= 1	
» Osób prywatnych	1	+ 5	= 6	
Razem	80	+ 93	= 173	= 173

Odnosnie do stanu rodziców przyjęto dzieci:

	chłop.	dziew.	razem
Niższych urzędników i sług państwowych .	12	+ 13	= 25
» » » kolei państw.	20	+ 22	= 42
» » » magistratu	2	+ 5	= 7
Pomocników handlowych	2	+ 2	= 4
Rękodzielników	19	+ 16	= 35
Sług prywatnych	6	+ 7	= 13
Wyrobników	1	+ 3	= 4
Dzieci wdów	11	+ 10	= 21
Sierót od osób prywatnych	—	+ 3	= 3
» z zakładów dobroczynnych	3	+ 12	= 15
Dzieci rolników	4	+ —	= 4
Razem	80	+ 93	= 173

Według miejsca zamieszkania rodzin było:

	chłop.	dziew.	razem
Dzieci krakowskich	55	+ 64	= 119
» zamiejscowych	25	+ 29	= 54
Razem	80	+ 93	= 173

Dzieci zamiejscowe (54) pochodziły z powiatów:

Dębica	1
Kraków, (Bieńczyce 1, Czarna wieś 1, Grzegórzki 4, Krowodrza 1, Łobzów 2, Nowa wieś 1, Piaski 1, Prądnik czerwony 2, Półwsie zwierzyńskie 3, Wyciąże 1) . . .	17
Mielec (Kawęczyn)	1

Nowy Sącz	13
Pilzno	3
Podgórze (Dębniaki 2, Podgórze 9)	11
Rohatyn (Bursztyn 2)	2
Tarnobrzeg (Baranów 1)	1
Tarnów	4
Wieliczka (Sobniowice 1)	1
Razem . . .	54

Do kolonii leczniczej przyjęto dzieci z następującymi chorobami:

I. Na tle żoźzowem :	chłop.	dziew.	razem
Żoźzy ogólne	13	+ 6	= 19
Przerost gruczołów	23	+ 23	= 46
Gruczolaki	7	+ 7	= 14
Choroby oka	7	+ 16	= 23
» ucha	5	+ 6	= 11
» skóry	6	+ 12	= 18
» nosa	1	+ 3	= 4
II. Na tle gruźliczem: (przeważnie chorzy operowani na oddziale chirurgicznym Szpitala św. Ludwika).			
Choroby kości	5	+ 13	= 18
» stawów	4	+ 4	= 8
» otrzewnej	1	+ —	= 1
III. Choroby ogólne :			
Krzywica	4	+ 1	= 5
Niedokrewność	4	+ 2	= 6
Razem . . .	80	+ 93	= 173

W budżecie Kolonii wprowadzono następujące zmiany:

1. Podwyższenie remuneracyi lekarzowi ordynującemu w kolonii podczas sezonu kąpielowego z dotychczasowej kwoty 200 na 300 kor.

2. Podwyższenie Siostron Miłosierdzia zajmującym się gospodarstwem i opiekom nad dziećmi pobieranego ryczałtu na potrzeby religijne z kwoty 100 kor. na 150 kor.

3. Wpisanie do stałych wydatków kolonii ryczałtu 200 kor. na utrzymywanie nauczyciela gimnastyki dla chłopców.

4. Wpisanie do stałych wydatków kolonii ryczałtu 100 kor.

dla nauczycielki dla dziewcząt, wraz z przyzwoleniem dla niej całkowitego wyżywienia i pomieszczenia jej w jednej z sypialni dziewcząt.

5. Asekuracja zabudowań kolonii wynosząca dotąd 35 000 kor. podniesioną została na 60 000 kor.

6. Ruchomości w tejże kolonii dotąd wcale nieasekurowane na podstawie szczegółowo sporządzonego inwentarza zabezpieczone zostały na sumę 9 364 kor.

Wobec przewidzianego zwiększenia się wydatków, nie tylko na podstawie powyżej przytoczonych do budżetu wprowadzonych pozycji, ale i wskutek podrożenia wszystkich artykułów żywności, komitet doszedł do przekonania, iż pobierany dotąd ryczałt tytułem kosztów wyżywienia za dzieci oddawane przez instytucje rządowe, krajowe lub prywatne nie będzie wystarczającym i uchwalili podwyższyć go w r. 1908 z kwoty 60 na 70 kor. za pobyt sześciotygodniowy. O powyższej uchwale zawiadomił Komitet strony interesowane, a przede wszystkim c. k. Dyrekcyę kolei państwowych w Krakowie.

Zwiększenie liczby miejsc dla dzieci w Kolonii. Stosownie do uchwały powziętej przez ogólne zebranie w r. 1906 aby liczbę miejsc w Kolonii powiększyć z 80 na 90 zajął się kurator Kolonii sprawieniem inwentarza dla 10 dzieci, z którego atoli korzystały dopiero dziewczęta w drugim sezonie. W ten sposób w r. 1907 można było przyjąć na pierwszy sezon tylko 80 chłopców, a na sezon drugi dziewcząt 90.

Reszta należności za sprzedaną dawną realność Kolonii Wielmożnemu Panu Kazimierzowi Kadenowi wraz z dodatkową ofiarą Wielmożnej Pani Antoniny Okęckiej została w r. bież. wypłacona i po wystawieniu przez Komitet kwitu ekstabulacyjnego z ksiąg wykreślona.

Odnaczenie. Kolonia lecznicza w Rabce otrzymała na wystawie przyrodniczo-lekarskiej i higienicznej urządzonej podczas X zjazdu lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie dyplom honorowy za wzorowe urządzenie Kolonii.

Grono Dam Opiekunek zajęło się w r. bieżącym urządzeniem balu, zapraszając na protektorkę J. E. Namiestnikową

Andrzejową Hr. Potocką, a jako Skarbniczkę Hilarową Hr. Bnińską. Bal odbył się dn. 16 stycznia w salach Starego Teatru, odznaczając się niezwykłą świetnością i powodzeniem. Z czystego dochodu 6.746 kor. 96 hal. przeznaczono 4.246 kor. 96 hal. na wydatki bieżące kolonii leczniczej w Rabcę, a 2.500 kor. na fundusz żelazny rekonwalescentów szpitala św. Ludwika.

* Kwota 620 K. 74 h. uwidoczniła w rubryce dochodów pochodzi z ofiar złożonych:

a) Na ręce Kuratora Kolonii Prof. Dra Jakubowskiego: Hr. Adamowa Potocka 300 K., Prof. Mańkowski 100 K. Prof. Wicherkiewicz 20 K. p. Zieleniewski z Odessy 20 K.	440 K.	
b) Złożono wprost do kasy Towarzystwa: Hr. Bnińska 20 K. p. Dobrowolski 10 K. Dr. Rutkowski od pp. Mokrych 30 K. Adwok. Dr. Nadel 10 K.,	70 »	
c) Ze składek i ofiar w Rabce na ręce SS. Miłosierdzia: PP. Kwiatkowska 2 K. Markiewiczowa 2 K., Suska 2 K . . .	6 »	
d) Lekarze wracający ze zjazdu we Lwowie przy zwiedzaniu Kolonii	45 »	28 h.
e) Z przedstawienia dzieci w Kolonii	16 »	
f) Ze skarbniki w Kolonii w Rabce	21 »	46 h.
g) Za pośrednictwem administracji »Czasu«: PP Janowie Ja- kubowscy 10 K. Redykowa 2 K. Komitet Zjazdu nau- czycielek 10 K.	22 »	
Razem . . .	620 K. 74 h.	

Kontrolorowie: *X. Juliusz Drohojowski, Eustachy Jaxa Chronowski.*

Skarbnik: *Dr. Murdzieński.*

